

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobkyně **K. N.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16.4.2013, č.j. OAM-49/LE-LE05-2013, ve věci mezinárodní ochrany, t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným rozhodnutím shledal žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany nepřípustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastavil s tím, že ve smyslu § 32 odst. 2 cit. zákona nemá podání žaloby proti tomuto rozhodnutí odkladný účinek. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že se jedná o čtvrtou žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany a protože neuvedla žádné nové skutečnosti, které by odůvodňovaly nové meritorní posouzení její žádosti, byly shledány podmínky pro

aplikaci ustanovení § 10a písm. e) a § 25 písm. i) zákona o azylu. Dále žalovaný po stručném přehledu předchozích žádostí a jejich výsledku konstatoval, že již v rámci řízení o předchozích žádostech žalobkyně o mezinárodní ochranu v České republice (dále jen ČR) objektivně posoudil veškeré žalobkyní uváděné obavy ohledně důvodů odchodu z vlasti a neochoty se tam vrátit, přičemž svou argumentaci podložil dostupnými informacemi o zemi původu, ať už co do obecné situace v oblasti lidských práv na Ukrajině, tak i z hlediska individuálního posouzení případu žalobkyně. Dospěl přitom k závěru o nesplnění podmínek pro udělení jakéhokoliv typu mezinárodní ochrany žalobkyni. K žalobkyní uváděným skutečnostem v současné žádosti po jejich porovnání s důvody uváděnými v předcházejících řízeních žalovaný odůvodnil, že jsou zcela totožné, tedy že ukrajinské úřady nepotvrdily její totožnost a ukrajinské občanství a z tohoto důvodu se nemůže na Ukrajinu legálně vrátit. Opakovně rovněž uvedla, že na Ukrajině nikoho nemá a že již dlouho žije v ČR. Neuvedla tedy žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů jejího odchodu z vlasti a obav z návratu do vlasti. Dále uvedl, že z všeobecně dostupných informací je mu známo, že v zemi původu žalobkyně nedošlo k takové zásadní změně politické a bezpečnostní situace, která by mohla nyní založit opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Toto rozhodnutí napadla žalobkyně včas podanou žalobou, v níž namítá, že správní orgán nesprávně vyhodnotil, že důvody, které uvedla v žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 7.3.2013 jsou shodné s důvody, které uváděla v předchozích řízeních. V průběhu předchozího řízení se mylně domnívala, že ukrajinský zastupitelský úřad jí záměrně odmítá potvrdit totožnost, ale nyní je toho názoru, že vzniklá situace je zapříčiněna nesrovnalostmi v zákonech bývalého Sovětského svazu. V posledních letech se jí podařilo vyhledat svou matku, která žije na Ukrajině a obstarat si rodný list. Uvedla, že asi před dvaceti lety se odhlásila z trvalého pobytu na Ukrajině, která v té době byla součástí Sovětského svazu, a proto nebyla zařazena do evidence obyvatel na Ukrajině a do centrální počítačové databanky Ukrajiny a nemá tak ukrajinskou státní příslušnost. Domnívá se, že zpětně a bez její přítomnosti nelze tuto situaci napravit a zůstává tak občankou Sovětského svazu, neexistujícího státu. Je osobou bez státní příslušnosti a v důsledku této situace se zdržuje na území ČR nelegálně, čímž se dopouští maření výkonu úředního rozhodnutí. Je opakovaně zajišťována a vězněna, což odporuje zásadám humanitosti, přiměřenosti a hospodárnosti. Žádá tedy o humanitární azyl. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel její oprávněnost, odkázal na obsah správního spisu a vydané rozhodnutí. Uvedl, že při hodnocení případu žalobkyně vycházel především z jejích sdělení, z nichž zjistil, že o udělení mezinárodní ochrany žádá ze stejných důvodů jako ve své předešlé žádosti, přičemž současná žádost je již v pořadí čtvrtou žádostí žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany. Opětovně jako důvod své žádosti uvádí obtíže při ověřování své totožnosti v součinnosti s ukrajinským zastupitelským úřadem a nemožnost návratu do země. K této námitce žalovaný uvedl, že se těmito žalobkyní tvrzenými důvody podrobně

zabýval v rámci předchozího meritorního řízení, které bylo pravomocně skončeno rozhodnutím NSS dne 19.7.2010. Žalobkyně tedy neuvedla žádné nové skutečnosti, které bez jejího vlastního zavinění nemohly být zkoumány v rámci předchozího řízení. Připomněl, že žalobkyní uvedené důvody nemohou být považovány za azylově relevantní dle příslušných ustanovení zákona o azylu, ani z pohledu humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, který je udělován ve výjimečných případech, kdy správní orgán shledá důvod hodný zvláštního zřetele. Upozornil i na nesrovnalosti ve výpovědích žalobkyně, která opakovaně při pohovorech uvedla, že poprvé opustila Ukrajinu v roce 1994, poté co ukončila studium, jako turistka s vlastním pasem. Ukrajina se přitom stala nezávislým státem již 24.8.1991 při rozpadu Sovětského svazu. Žalobkyně tedy opustila stát až po tomto datu a její osoba musela být úřady zaevidována. Až v době své následné nepřítomnosti byla dle svého tvrzení odhlášena z místa pobytu matkou, která se stěhovala, nikoliv před rozpadem Sovětského svazu, jak nyní uvedla v žalobě. Za situace, kdy má na Ukrajině matku, disponuje vlastním rodným listem, nelze její situaci považovat za bezvýchodnou, byť by obstarání potřebných dokladů bylo administrativně náročné. Žalovaný se domnívá, že tuto situaci je možné řešit se zastupitelským úřadem Ukrajiny. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, při svém rozhodování soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) O žalobě rozhodl při jednání za účasti žalobkyně.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu správního spisu, z něhož je zřejmé, že žalobkyně v minulosti již třikrát neúspěšně požádala o mezinárodní ochranu v ČR, a to v letech 2000, 2001 a 2007. 1) žalovaný rozhodnutím ze dne 27.4.2001 řízení o první žádosti žalobkyně zastavil podle § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, protože se opakovaně nedostavila k provedení pohovoru o její žádosti; 2) žalovaný rozhodnutím ze dne 6.10.2003 žalobkyni neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany; 3) žalovaný rozhodnutím ze dne 13.9.2007 žalobkyni neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany, Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 11.1.2010 řízení o žalobě zastavil z důvodu neznámého pobytu žalobkyně, Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) rozsudkem č.j. 2 Azs 13/2010, ze dne 18.6.2010 (právní moc dne 19.7.2010), kasační stížnost žalobkyně zamítl.

V současné čtvrté žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou žalobkyně podala dne 7.3.2013 uvedla, že je litevské národnosti, vyznáním jehovistka, není a nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace. V ČR pobývala již v letech 1994-1995, pracovala zde, ale obdržela zákaz pobytu. Proto odjela do Německa a poté co byla zadržena, požádala tam o azyl. Její žádost byla zamítnuta a byla deportována na Ukrajinu. Z vlasti odjela v roce 1999, jistý člověk, který byl trestně stíhán, jí podplatil, aby odjela z Ukrajiny a nemohla tak proti němu svědčit. Byla pod jeho psychickým tlakem, vyhrožoval jí, proto odjela. Opatřil jí pas na jiné jméno, s nímž přicestovala do ČR. O mezinárodní ochranu žádá proto, že nemá jinou

možnost se normálně usadit. Nemůže se vrátit na Ukrajinu, protože nemá doklady, není uznána jako ukrajinská občanka. V ČR, kde žije již 14 let, by chtěla zůstat, usadit se a pracovat. V ČR od roku 1999 mnohokrát kontaktovala zastupitelský úřad Ukrajiny se žádostí o doklady, ale neuspěla. Potvrdila, že o mezinárodní ochranu žádala neúspěšně v roce 1995 v Německu a třikrát v ČR, v roce 2000, kdy bylo řízení zastaveno a v letech 2001 a 2007, kdy jí nebyla mezinárodní ochrana udělena. V minulosti byla opakovaně v ČR odsouzena, v roce 2001- k trestu odnětí svobody na 1 rok pro přechovávání drog, v letech 2004 až 2012 celkem 4x pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Nyní je pro stejný čin opět trestně stíhaná. Na Ukrajinu se nemůže vrátit, protože nemá doklady a je tam považována za cizinku. Chtěla by se tam vrátit, ale pokud by tak učinila nelegálně, byla by uvězněna za nelegální vstup jako cizinka. Svůj zdravotní stav označila za dobrý.

Při jednání soudu účastníci setrvali na svých návrzích. Pověřená zástupkyně žalobkyně uvedla, že žádost žalobkyně měla být posouzena meritorně a nikoli zastavením řízení z důvodu nepřijatelné žádosti, neboť žalobkyně uvedla novou skutečnost, a to, že je osobou bez státní příslušnosti. Ukrajinské úřady jí odmítají vydat doklady a tuto skutečnost poprvé uvedla v řízení o udělení mezinárodní ochrany v roce 2007, přičemž rozhodnutí žalovaného o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany nebylo předmětem soudního přezkumu. Předložila soudu originál potvrzení Velvyslanectví Ukrajiny v ČR ze dne 27.9.2013 (kopie založena ve spise) v němž se uvádí, že dle informace příslušných orgánů Ukrajiny není žalobkyně ve státoobčanském svazku s Ukrajinou. Dále předložila originál rodného listu žalobkyně, v němž je údaj o státním občanství proškrtnutý. Nyní je tedy prokázána identita žalobkyně, nikoliv však její státní občanství. Ani úřady nebyly schopny žalobkyni ztotožnit a vyhostit ji, opakovaně pak dostávala tresty vyhoštění vedoucí až k trestu odnětí svobody. Je proto přesvědčena, že tyto skutečnosti jsou relevantní ve vztahu k ust. § 12 a § 14a zákona o azylu.

Pověřený pracovník žalovaného odkázal na protokol o pohovoru se žalobkyní ze dne 5.9.2007, kdy jí uvedené skutečnosti odporují tomu, co nyní uvádí v žalobě. Při pohovoru totiž uvedla, že byla zaměstnankyní státního orgánu a v roce 1994 si poprvé vystavila na Ukrajině pas a odjela do ČR. Dále uvedla, že doklady ztratila při stěhování a při dalším odjezdu do ČR vycestovala na základě padělaných dokladů, mimo jiné i proto, že v ČR jí bylo uloženo správní vyhoštění a vstup na území republiky by jí nebyl povolen. V žalobě pak naproti tomu uvedla, že se odhlásila z trvalého pobytu v době, kdy byla Ukrajina ještě součástí Sovětského svazu. Zdůraznil, že institut mezinárodní ochrany neslouží k vyřešení státního občanství a administrativních záležitostí spojených s vyřízením dokladů. Dále zdůraznil, že i kdyby žalobkyně byla osobou bez státní příslušnosti, byla by posuzována ve vztahu k Ukrajině. Namítl účelovost tvrzení žalobkyně, která nemá žádnou relevanci z pohledu zákona o azylu ve vztahu k ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.

Pověřená zástupkyně žalobkyně v závěrečném návrhu krom výše uvedeného doplnila k cestovnímu dokladu žalobkyně z roku 1994, že tento jí byl vystaven ještě na základě „sovětského občanského průkazu“. Poukázala na novou skutečnost,

kteřá nemohla být předmětem správního řízení, a to je aktuální situace na Ukrajině, kteřá žalobkyni minimálně opravňuje k podání si nové žádosti. Žalobkyně sice pochází ze Lvova, ale vyhrocená situace na Ukrajině se jí dotýká minimálně v otázce bezpečného návratu na Ukrajinu. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal žalobkyni náklady řízení za doložené cestovné ve výši 372,- Kč.

Pověřený pracovník žalovaného v závěrečném návrhu setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, k aktuální situaci na Ukrajině uvedl, že žalobkyně má možnost si podat novou žádost, přičemž posouzení aktuální situace v zemi původu je zohledněno v řízení o správním vyhoštění. Navrhl zamítnutí žaloby, náklady řízení nežádal.

Krajský soud porovnal důvody současné žádosti žalobkyně, tj., že ukrajinské úřady nepotvrdily její totožnost a ukrajinské občanství s důvody, které uváděla v předchozím pravomocně ukončeném řízení a uzavírá, že žalobkyně v nově vedeném řízení neuvedla žádnou novou skutečnost ve smyslu ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalobkyně namítá, že novou skutečností je její tvrzení, že je osobou bez státní příslušnosti. Soud je nucen ve shodě se žalovaným konstatovat, že tato skutečnost nespadá do zákonem taxativně vymezených důvodů pro udělení azylu dle § 12 ani doplňkové ochrany dle § 14a, nejedná se ani o případ hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Lze přisvědčit žalovanému též v tom, že i v případě zjištění a prokázání, že žalobkyně je osobou bez státní příslušnosti, byla by její žádost o mezinárodní ochranu stejně posuzována ve vztahu k Ukrajině jako státu jejího posledního trvalého bydliště (viz § 12 písm. b) a § 14a odst. 1 zákona o azylu). Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného ze dne 13.9.2007 o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany je zřejmé, že se meritorně zabýval žádostí žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany ze dne 16.8.2007 a podrobně hodnotil žalobkyní tvrzené skutečnosti ohledně její snahy o získání dokladů a důkazů potvrzujících její státní příslušnost a rovněž uváděné důvody jejího odchodu z vlasti a podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR. Skutečnost, že předmětné rozhodnutí nebylo soudem meritorně přezkoumáno, nemůže být přičítáno k tíži žalovanému. Soud přisvědčuje žalovanému i v tom, že administrativní potíže spojené s vyřízením dokladů a prokázáním státního občanství nejsou důvody azylově relevantní, s nimiž by zákon o azylu spojoval udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalobkyně sama musí vyvinout efektivnější úsilí při získání svých dokladů, v tom jí nikdo nemůže zastoupit. Soud dále připomíná, že pro úpravu pobytu cizinců slouží zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, k takovému účelu pak nelze zneužívat azylovou proceduru, jak již opakovaně judikoval Nejvyšší správní soud (např. rozsudek ze dne 24.2. 2005, č.j. 2 Azs 216/2004-60, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle krajského soudu žalobkyně v novém řízení neuvedla žádnou novou azylově relevantní skutečnost, kteřá by nebyla předmětem zkoumání její žádosti o udělení mezinárodní ochrany již v předchozím řízení.

Na opakované žádosti, kdy jsou uváděny tytéž důvody jejich podání, pamatuje zákon o azylu v § 10a písm. e). Nepřípustnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany a s tím související možnost zastavení řízení řeší ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu, podle kterého se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná.

Podle § 10a písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.

Dospěje-li správní orgán porovnáním důvodů uvedených v opakované žádosti téhož žadatele o udělení mezinárodní ochrany ke zjištění, že se jedná o tytéž skutečnosti, které byly hodnoceny v souvislosti se žádostí dříve uplatněnou, je závěr o nepřípustnosti nové žádosti v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu. Následné zastavení řízení o takovéto žádosti za použití § 25 písm. i) zákona o azylu je za zjištěných okolností případu postup, který má oporu v zákonné úpravě. Soudu je z veřejných sdělovacích prostředků známo, že v době rozhodování soudu je Ukrajina aktuálně stížena politickou krizí (od 18.2.2014), další vývoj tamní situace není dosud jasný a nelze vyloučit, že může do budoucna založit důvod k nové žádosti o mezinárodní ochranu.

Krajský soud se při posuzování současné žádosti žalobkyně ze dne 7.3.2013 plně ztotožnil se závěry i procesním postupem, které učinil žalovaný, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 21. února 2014

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně